

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. II. An, & quomodo Angeli possint moveri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

pluribus spatiis? Resp. distinguenda esse spatia. Aliud dicitur *spatium adequatum*, sive commensuratum Angelo; quod perfectior enim Angelus est, eo majus spatium occupare potest; quantum autem hoc sit, Suarez l. 4. c. 11. n. 3. & Arriaga disp. 16. sect. 3. num. 13. ait, à nobis ignorari: nec inveni Auctorem, qui ausit determinare, quamvis diligenter quænaverim. Aliud dicitur *spatium inadæquatum*, seu præter quod Angelus adhuc aliud occupare potest. Sic spatium adequatum animæ humanæ est corpus humanum, quod, quantumvis magnum, intra limites tamen, naturæ humanæ præscriptos, ipsa totum occupare potest: inadæquatum est brachium. Jam quod Angelus nequeat esse naturaliter in duobus locis adæquatis, est clarum; nam si esset in duobus, nullus esset adæquatus. Item clarum est, posse esse in duobus locis inadæquatis continuis; quia hi simul componunt unum adæquatum.

41. At verò nequit esse in duobus locis discontinuis, etiam tantum inadæquatis; sic enim esset replicatus: replicatio autem ex communissima superat limitationem entis creati, quod non potest esse ita in loco, ut quasi à se ipso dividatur. Secundò, si Angelus posset simul esse in locis discontinuis, posset simul esse in cælo, & inferno, quod nemo facile credet. Tertiò, Scripturæ sapientissime dicunt, Angelos transisse ab uno loco ad alium, dæmonem perambulasse terram &c. ad quid autem transissent, si simul potuissent esse in utroque loco. Quando autem S. Gregorius Nazianz. & alii Patres videntur dicere, Angelos esse ubique, intelligendi sunt in sensu morali; quia scilicet propter summam velocitatem ubique in momento adesse possunt. Hæc autem intelligenda sunt de præsentia formali; nam præsens suo modo per operationem potest esse Angelus in locis discontinuis; potest enim intra spheram sui loci adæquati operari in duabus extremitatibus, quin operetur in medio; imò hac ratione potest Angelus esse in nullo loco; quia potest nihil ad extra operari.

42. Quæritur 3. An Angelus necessario semper occupet totum suum spatium; vel an possit existere in loco tantum inadæquato. Negant Valentia, & Esparza. Melius affirmat Suarez de Angelis l. 4. c. 11. Vasquez tom. 2. in 1. p. disp. 191. c. 2. n. 3. Sangallenses, Molina, Tannerus, Cajetanus, & alii. Prob. Nihil necessitat Angelum, ut totum locum occupet, & tota sua virtute producendi ubicationem sibi adæquatam utatur. Dein anima rationalis potest esse in loco, respectu sui inadæquato, ut in infante, pumilo, mutilo &c. quod autem ista facit necessario, ratione connexionis cum quantitate, potest Angelus facere liberè: nec est ratio negandi hanc libertatem Angelo, sicut nec libertatem citius, vel tardius se movendi: potestque hæc potestas servire, ut ait Arriaga disp. 16. sect. 3. num. 19. ad varios fines, e. g. ut se occultet alteri Angelo, dum coarctando se, extra spheram activitatis alterius Angeli extrahitur: vel fortè etiam, ut efficacius agere possit in passum, si non se extendat ad alia. Aliud est de DEO, qui non liberè, sed necessario est immensus. Confirmatur. Quando dæmon occupat corpus energumeni, vel quando assumit corpus humanum, ipsi minimè adæqua-

tum, non videtur esse extra illud corpus, ut rectè Vasquez tom. 2. in 1. p. disp. 191. c. 2. n. 3.

43. Videtur etiam, quod Angelus possit se contrahere ad punctum indivisibile, ut affirmat Suarez de Angelis l. 4. c. 11. n. 24. quia substantia Angeli indivisibilis est, nec exigit extensionem. An autem propterea possit esse in spatio minori, & minori in infinitum, dubium est. Quidam negant possibilia semper minora, & minora puncta in infinitum. Alii, etiam admittunt ea possibilitate, negant, Angelum posse semper minorem, & minorem ubicationem producere; nam etiam non quævis causa potest minora in infinitum producere. Alii, ut Platellius, Tannerus &c. admittunt, Angelum semper posse in minori, & minori in infinitum spatio existere. Nos hanc quæstionem, non valde utilem, indecisam relinquimus.

44. Quæritur 4. An plures Angeli possint simul esse in eodem loco? Resp. in primis, quæstionem esse de voce; an unus Angelus possit dici esse in altero, eoquod quibusdam videatur, quod continens, & contentum debeat habere situm corporeum. De re autem loquendo, negant Thomistæ, duos Angelos posse esse in eodem loco adæquato sub eadem ratione, hoc est, per eandem operationem, per quam ipsi præsentiam explicant; cum non possit dari duplex actio adæquata, vel totalis, respectu ejusdem effectus: at verò admittunt, posse esse sub diversa ratione, seu diversa operatione: e. g. bonus potest hominem allicere ad bonum, dum dæmon allicit ad malum.

45. Admittunt etiam, posse Angelos esse simul in loco inadæquato, seu per actionem inadæquatam; cum utique tanquam causæ inadæquatæ concurrere possint ad eundem effectum. Sed loquendo juxta nostram sententiam de præsentia Angeli, Resp. posse duos, imò plurimos simul esse in eodem loco adæquato; nam *Marci 5. v. 9.* dicitur, integram dæmonum legionem fuisse in unico homine: quis autem dicat singulos occupasse diversas corporis partes? Et si potuerunt esse in eodem loco cum anima rationali, imò cum corpore quanto, cur non secum ipsis, puris spiritibus? Potest quidem, ut habet Suarez de Angelis l. 4. c. 28. n. 9. Angelus superior inferiorem, etiam invitum, excludere loco; at non debet.

ARTICULUS II.

An, & quomodo Angeli possint moveri.

46. **D**ico 1. Certum est, Angelos posse moveri. ita communissima. Prob. Sacra Scripturæ sapientissime Angelis motum adscribunt. Sic dicitur *Luce 1. v. 28. ingressus Angelus.* & *v. 38. discessit ab illa Angelus,* scilicet Gabriel à B. Virgine *Matth. 8. v. 32.* dicuntur dæmones ingressi porcos. Idem dicunt passim SS. PP. de quibus vide Platellium p. 1. c. 6. n. 341. Prob. etiam ratione. Angeli non sunt immensi, neque etiam totum universum adæquant, & tamen in variis locis adæquatis præsentibus sunt: ergo moventur. Quando igitur S. Tho.

Thomas, & S. Augustinus videntur dicere, quòd Angeli non propriè, sed tantum æquivoce moveantur, tantum volunt, eos non moveri, sicut moventur corpora, per contactum quantitativum, & divisionem mediæ, quod transeunt.

47. Alius autem est motus continuus, alius discretus: ille datur, quando per partes divisibiles paulatim spatium deferitur, non autem totum simul: hic datur, quando totum spatium simul deferitur. Motu isto nequeunt moveri corpora divisibilia; non enim possunt simul omnes partes transferri in novum spatium: at Angelus potest utroque motu moveri: continuo; quia licet ipse indivisibilis sit, tamen spatium divisibile est; unde potest producere successive novas ubicationes, quæ tam respondeant aliquibus partibus spatii prioris, quàm aliquibus partibus spatii novi: discreto; quia, cum indivisibilis sit, & totus in qualibet parte spatii, quando acquirit etiam minimum spatium novum, jam ibi est totus: nec est ratio, cur debeat retinere partem spatii prioris; non enim datur in eo, ut in corporibus, distinctio partium, quæ faciat, ut una post alteram debeat transferri. Aliqui aliter motum discretum accipiunt, & per eum intelligunt motum, non transito medio, de quo paulò post.

48. Dico 2. Angeli possunt moveri instantaneè in alium locum adæquatum, ita plures. Prob. Angelus in instanti potest occupare locum adæquatum; nihil enim obest: sed neque aliquid obstat, quò minus in instanti cesser prior ubicatio: ergo in uno instanti potest moveri ad novum locum adæquatum contiguum. Hoc, ut patet ex dictis, fit motu discreto, non continuo; quia motus continuus in locum adæquatum dicit successionem plurium ubicationum, productarum, & destructarum, quæ in instanti dari non potest. Potest tamen Angelus in instanti moveri motu continuo in spatium in-adæquatum; quia potest aliquam novam partem spatii occupare in instanti. Si autem dicas, hunc motum esse tantum partialem continuum, eò quòd non detur successio plurium ubicationum, nolo tecum de nomine litigare.

49. Quamvis autem motus continuus Angeli sit successivus, tamen est celerrimus, eò quòd medium ei non resistat, & ipse perfectioris ingentis sit, minimasque morulas faciat. Motus autem discretus adhuc longè velocior est, ut patet: unde Platelius putat, eos hoc motu in quantumcunque parva temporis mora pluries totum orbem posse circuire. Et hinc SS. PP. Dionysius, Tertullianus, Hieron. Damascen. &c. dicunt, eos, ubicunque voluerint, momento adesse. Adde, Angelos perfectiores posse quoque celerius movere se, & alia etiam corpora; quia facilius vincunt resistantiam, quam corporibus translatis medium facit.

50. Dico 3. Angeli non possunt moveri de loco in locum, non transito medio, ita Suarez & alii. Discrimen hic faciunt plures inter medium communicans, & non communicans. Non communicans est, quod nullius extremi est pars: e. g. in linea tripalmari palmus medius est medium non communicans; quia nec primi, nec tertii palmi est pars. Communicans autem medium est pars utriusque extremi, totaliter sumpti: e. g. in linea, longa palmum, & dimi-

dium, si velis designare duos palmos integros, tunc palmus dimidius, qui est in medio, necessariò erit pars palmi primi, & etiam secundi. Hoc obiter indicato, ulterius, & magis notandum, conclusionem nostram loqui de presentia formali Angeli, non de illa per operationem; quia potest utique Angelus operari in una extremitate spatii adæquati, & postea in altera, quin operetur in medio.

51. Prob. conclusio ex Suarez de Angelis. l. 4. c. 19. n. 17. Posse esse in hoc spatio, & ita-
tum in remoto, non transito medio, est perfectio difficillimè perceptibilis; ergo, nisi efficaciter probetur, non debet tribui creaturæ; nam ideo etiam non tribuitur ipsi potentia simul existendi in locis discontinuis: atqui non probatur: ergo. Confirm. Si posset Angelus ita transire medium parvum, non esset ratio, cur non posset ita transire etiam valde magnum, & spatio adæquato saltem æquale: hoc est nimium: ergo. Noto tamen hic circa partes communicantes, vel circa medium communicans, quòd etiam Angelus non possit transire ab una parte spatii ad alteram, non transita parte, vel medio communicante. Vel enim Angelus occupatum spatium, vel non: si primum, tunc jam occupat etiam partem communicantem, & consequenter non transit ad alteram extremitatem, quin prius fuerit in medio communicante: si secundum dicitur, seu, quòd non occupet totum spatium, adeoque neque occupet partem mediam communicantem, tunc tam parum potest, eà non prius occupatâ, occupare alteram extremitatem, quàm parum, si non esset medium, vel pars communicans, ut patet consideranti.

52. Dico 4. Angeli possunt etiam movere alia, à se distincta, ita omnes. Prob. ex Scripturis. Daniel. 14. v. 35. Angelus transtulit Habacuc in Babylonem. Act. 8. v. 39. alius Angelus transtulit Philippum in Azotum: & in infinitis historiis referuntur dæmones, vel etiam Angeli boni, plures homines, vel alia, transtulisse. Imò veritatem conclusionis agnovèrunt Philosophi, & hinc intelligentias, seu Angelos, statuerunt motores coelorum. Nec minùs etiam Angeli possunt movere spiritus; quia, ut arguit Suarez, major est proportio inter duos Angelos, quoad motum, quàm inter Angelum, & corpus: & hinc perfectior potest movere imperfectiorem, etiam invitum. Certè est persuasio communis, dæmonem fortiores pellere minùs fortes: imperfectior autem Angelus potest quidem movere perfectiorem, sed non invitum.

53. Movent autem Angeli spiritus, producendo in ipsis motum: movent corpora, producendo in ipsis, vel motum, vel impulsu; hæc enim duo accidentia ex communi possunt Angeli producere ad extra. Non verò possunt Angeli producere substantias, aut accidentia alia, ut est communissima opinio; quia nulla est ratio eis tribuendi virtutem producendi substantias &c. imò est ratio aliqua in contrarium; nam si possent substantias, aut accidentia omnia producere, possent etiam producere formam viventem, vel dispositiones requisitas ad formam, consequenter disponere corpus mortuum, ut naturaliter, vel anima deberet reuniri, vel alia produci: quod nemò

nemo admittit. Quare, quando videntur aliquid producere, id solum faciunt applicando activa passiva. Insuper, ut agere possint Angeli, vel in spiritum, vel in corpus, etiam applicati esse debent; cum actio in distans omni creaturæ impossibilis sit, quod ex Philosophia suppono.

QUÆSTIO III.

De Potentia Intellectiva Angelorum.

ARTICULUS I.

An Angeli indigeant speciebus ad cognoscenda objecta, & unde eas accipiant.

54. Dico 1. Angeli intelligunt. Conclusio est de fide; nam Scripturæ sapientissime inducunt Angelos loquentes, & aliorum dicta intelligentes, plurima sapienter ordinantes &c. Ratio etiam est clara; quia sunt substantiæ spirituales, complete, viventes: sunt gubernatores cœlorum, custodes hominum, & præfecti provinciarum &c. quæ officia sine intellectu administrare non possent. Hinc etiam Philosophi gentiles Angelos dixerunt per antonomasiam *Intelligentias*.

55. Dico 2. Angeli ad cognoscendos se ipsos non indigent speciebus intelligibilibus, sed ipsa eorum substantia sufficienter objectivè concurreat ad producendam sui ipsorum cognitionem. ita S. Thomas 1. p. q. 56. a. 1. in corp. & alibi. Suarez de Angelis l. 2. c. 4. n. 7. Pallavicinus, Platellius, & alii plurimi. Prob. Species est tantum vicaria objecti: ergo, si adest ipsum objectum, & quidem intelligibile, ac per unionem, vel identitatem, applicatum potentia, non est necessaria species: atqui ita se habet substantia Angeli; nam est identificata intellectui Angelico, non minus, quam anima rationalis intellectui humano, ut suppono ex Philosophia, inter nostros communi: itemque est intelligibilis; quia spiritualis: ergo. Confirm. Substantia Angeli ad se cognoscendam deberet juxta adversarios prius producere speciem sui ipsius, quæ influeret in cognitionem: at non est ulla ratio, aut experientia, quod non possit eadem substantia immediatè influere in ipsam cognitionem: ergo gratis dicitur, quod debeat fieri pluribus, quod potest fieri paucioribus.

Aliam rationem videre potes apud Pallavicinum l. 9. de Angelis a. 12. Quod autem anima rationalis unita corpori indigeat specie ad se ipsam cognoscendam, ratio est; quia adhuc immersa carni non potest quidquam spirituale in se intuitivè cognoscere, ut est evidens ab experientia: unde nec se ipsam intuitivè cognoscit, sed tantum abstractivè, seu in alio; hinc indiget speciebus alienis; neque enim objectum potest influere, & se solo juvare ad cognitionem abstractivam sui in alio, sed debet talis cognitio ab illo alio per species sibi proprias produci.

56. Dico 3. Angeli indigent speciebus impressis ad cognoscenda directè in se objecta, ita à se distincta, ut neque sint unita. ita Suarez, Pallavicinus, cum pluribus aliis. Dixi directè; nam

objecta, quæ Angeli possunt indirectè, in sua substantia, tanquam in medio cognoscere, possunt cognoscere sine speciebus; ut enim ipsa substantia sola sufficiens est ad cognitionem sui ipsius directam, ita etiam sufficit ad cognitionem indirectam, vel abstractivam aliorum, in se, seu in eadem substantia, tanquam in medio, ut patet consideranti. Et sic Angeli possunt DEUM indirectè, vel abstractivè cognoscere in seipsis sine speciebus impressis.

57. Conclusio autem de necessitate specierum ad directam aliorum cognitionem sic probatur. Angeli cognoscunt plurima objecta absentia: sed hæc non possunt cognoscere sine speciebus: ergo indigent speciebus. major est certa; nam id conceditur etiam hominibus. min. prob. Objectum absens non potest per se concurrere ad cognitionem: ergo debet concurrere per speciem vicariam sui. prob. ant. ex eo, quod repugnet naturaliter actio in distans. prob. etiam conseq. Angelus non potest cognoscere sine concursu objecti; soli enim intellectui Divino ratione infinitæ perfectionis conceditur, ut objectum, etsi non concurrat, cognoscere possit, modò cognoscibile sit: ergo.

58. Nec dicas cum Platellio, Angelum saltem sine speciebus posse cognoscere objecta præsentia; contra enim est: hac ratione, ut unus Angelus alios, vel objecta quæcunque, posset cognoscere, deberet prius vagari per omne cœlum, & terram, ut objecta ei præsentia fierent, vel intra sphaeram intellectivitatis ejus constituerentur, quod esset valde mirabile: aut debet admitti, quod habeat etiam species istorum objectorum, ita, ut, si non sit iis præsens, tamen ea cognoscere possit: at sic jam admittuntur species, & melius, ac uniformius, admittuntur etiam ad cognitiones præsentium: præsertim, cum nulla sit ratio tribuendi objecto, nec mediatè, nec immediatè unito potentia intellectiva, vim influendi in cognitiones. Confirm. Objecta plurima sunt materialia: ergo, ut ait Suarez, non videtur, quod ad eorum cognitionem sufficiat pura præsentia respectu intellectus creati, ad quem non est paritas ab intellectu Divino.

Jam ulterius quæritur, unde Angelus has species sibi necessarias accipiat. Quidam volunt, quod ad præsentiam rei materialis, Angelus tanquam causa adæquata, producat speciem spiritualement impressam in se ipso. Sed gratis conceditur Angelo hæc virtus, & contra S. Thomam, qui 1. p. q. 54. a. 4. in corp. Angelo negat intellectum agentem, & 1. p. q. 55. a. 2. ad 2. negat, Angelum posse à materialibus species abstrahere. Neque est paritas cum anima rationali; hæc enim, vel non est causa adæquata specierum intelligibilium impressarum, sed etiam concurrunt species phantasticæ: vel istæ saltem non sunt tantum præsentia, sed animæ mediatè unitæ: quæ unio facit, ut spiritus possit pati, aut agere ratione objecti materialis, & alias non; anima enim non unita corpori non patitur ab illo, nec propter illud. Unde

59. Dico 4. Has species in ordine ad cognitiones sibi naturaliter pro tunc, seu pro illa temporis differentia debitas, Angelus habet à principio productionis sibi à DEO infusas. ita S. Thomas 1. p. q. 55. a. 2. in corp. Suarez, & alii pluri-